Gümrükler Genel Müdürlüğü Ordino İtiraz Dilekçe Örneği

Türkiye Cumhuriyeti - Ticaret Bakanlığı - Gümrükler Genel Müdürlüğü - (Yük Teslim Talimat Formu - Ordino İtiraz Dilekçesi)

Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü (Yük Teslim Talimat Formu - Ordino İtiraz Dilekçesi)

Tarih: ...../...../.....

T.C. Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü Ankara

Konu: Dış ticaret işlemlerimiz sırasında oluşan maliyetlerimiz yüksekliği ve geçici depolama yerlerinin malları elinde bulunmasını kullanarak hukuksuz olarak ordino istemesi ve karşılığında fahiş ardiye bedeli talep etmeleri.

Bizler, iş ve işlemlerimizin kanuni kurallara uygun şekilde olması için uğraşırken bir de gümrüklerde kurulmuş birçok tuzak ile karşılaşmaktayız. Bunlar değişik tanımlamalar altında karşımıza çıkabilmektedir. İş yoğunluğu sırasında dikkat edilemeyen bazı konularda ülkemizde bazı çıkar grupları tarafından pervasız davranışlarla tuzaklar kurabilmektedir. Bunlardan en çok karşılaştığımız, bazı taşıyan acentelerinin “biz önemli bir iş yapıyoruz, alıcıyı biz belirleriz” gibi olan söylemleridir. Böyle bir durumun var olma olasılığı bile ürkütücüdür. Çünkü hiç bir taşıyanın veya acentesinin, uluslararası taşıma vesaiklerini değiştirebilme yetkisi bulunmamaktadır. Zaten olsaydı, taşıma senedi, bill of lading, konşimento, CMR gibi belgelerin önemi kalmazdı. Taşıyıcılara da, taşımacı değil emanetçi denirdi.

Bu konu Birleşmiş Milletler Hamburg Konvansiyonu (1978) ile belirlenmiş bir konudur. Ülkemiz 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile bu Konvansiyon hükümlerini iç

hukukumuza yansıtmıştır.

Türk Ticaret Kanunu'nun 1178 maddesinin 3 fıkrası; ihracat işlemlerinde malın gümrük iş ve işlemlerinin bitiminde taşıyacak vasıtaya teslimini, aynı fıkranın (c) bendi de; taşıyan vasıtanın getirip bill of lading, konşimento, CMR gibi uluslararası taşıma senedindeki alıcıya malın teslimi için gümrüğe bırakılan mallara ilişkin durumu açıklar.

4458 sayılı Gümrük Kanunun gereğince, (taşıyanın özet beyan ile kendisine teslim ettiği veya ihracatçının göndermek üzere deposuna teslim ettiği) bu mallar için alıcının veya göndericinin gümrük yükümlüğümü başlamaktadır. Bu konudaki Gümrük Kanunu'nun 3 maddesinde da yer alan tanımlar şu şekildedir:

"11. "Yükümlü" deyimi, gümrük yükümlülüğünü yerine getirmekle sorumlu bütün kişileri ifade eder."

"18. "Eşyanın gümrüğe sunulması" deyimi, eşyanın gümrük idaresine ya da gümrükçe tayin edilen veya uygun görülen herhangi bir yere getirilmesi üzerine, belirlenen usul ve esaslara uygun olarak, gümrük idarelerine yapılan bildirimi ifade eder."

Taşıyan uluslararası vasıta ülkemiz de dış ticarete konu edilecek malı özet beyanla beyan varış gümrük müdürlüğüne beyan eder. Bu beyanda taşıma senedi numarası, gönderen, alıcı, kap adedi, eşyanın ağırlığı (kg), genel olarak mal cinsi gibi bilgiler yer alır. Doğal olarak varış gümrüğüne beyan edilen bu bilgiler çıkış gümrüğündeki bilgilerle aynıdır ve aynı ve taşıma senedine ilişkindir.

Diğer taraftan yine Gümrük Kanunu'nda eşyanın ithalat süreci şu şekilde düzenlenmiştir: Madde 35/B. 6. Dördüncü ve besinci fıkralarda belirtilen kişilerin talep etmeleri halinde, özet beyanın verilmesinden sonra bir veya daha fazla bilginin değiştirilmesine gümrük idarelerince izin verilir. Ancak;

a) Özet beyanı veren kişiye eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden, b) Söz konusu bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden, c) Eşyanın boşaltılmasına izin verilmesinden, sonra özet beyanda değişiklik yapılmasına izin verilmez."

"Madde 36- 1. Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya, girişinden itibaren gümrük gözetimine tabidir. Bunlar, yürürlükteki hükümlere uygun olarak gümrük idareleri tarafından denetlenir.

2. Söz konusu eşya gümrük statüleri belirleninceye, serbest dolaşımda olmayan eşya ise 77 nci maddenin 1 inci fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, gümrük statüleri değişinceye ya da serbest bölgeye girinceye yahut 163 ve 164 üncü maddeler gereğince yeniden ihraç veya imha edilinceye kadar gümrüğün gözetimi altında kalır.”

“Madde 37- l. Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya, getiren kişi tarafından gecikmeksizin Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun olarak; a) Belirlenen bir gümrük idaresine veya gümrükçe uygun görülen herhangi bir yere, b) Deniz veya havayoluyla ya da Türkiye Gümrük Bölgesinden geçmeksizin karayoluyla doğrudan bir serbest bölgeye, Götürülür.

2. Türkiye Gümrük Bölgesine getirildikten sonra eşyanın aktarılması sonucunda nakliyesinden sorumlu olanlar yukarıda belirtilen hükümlere uymak zorundadır.

3. Gümrük idarelerinin gözetim ve kontrolüne ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, yolcu, sınır ahalisi ve posta eşyası ile ekonomik açıdan önem arz etmeyen eşya için özel hükümler getirmeye Bakanlık yetkilidir.”

“Madde 45- 1. Eşya bulunduğu taşıt araçlarından gümrük idarelerinin belirledikleri veya uygun gördükleri yerlerde söz konusu idarelerin izni ile boşaltılabilir veya aktarılabilir.”

“Madde 47- Eşya, gümrüğe sunulmasından sonra gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutuluncaya kadar geçici depolanan eşya statüsünde bulunur ve bu şekilde adlandırılır.”

“Madde 48- 1. Geçici depolanan eşya, sadece gümrük idarelerinin uygun gördüğü yerlerde ve bu idarelerin belirlediği koşullarda depolanabilir.”

Konu hakkında Gümrük Yönetmeliği maddeleri de şu şekildedir. Geçici depolama yerlerine eşya alınması

Madde 78 – (1) Eşya, geçici depolama yerlerine buralarda görevli işletme personelinin sorumluluğu ve gümrük memurlarının gözetimi altında alınır.

4) Türkiye Gümrük Bölgesine denizyolu ile getirilen dolu konteynerlerin, denize iskele bağlantısı olmayan geçici depolama yerlerine alınmasına, Bakanlıkça belirlenecek zorunlu haller dışında izin verilmez.

Geçici depolama yerleri MADDE 79 – (1) Geçici depolanan eşyanın her türlü dış etken ve müdahalelerden korunmasını sağlayacak şekilde yapılmış ve taşıtların durduğu, yanaştığı veya indiği yerlerdeki ambar, depo, ardiye veya hangar gibi yerler geçici depolama yerleridir.

(2) Ağır ve havaleli eşyanın konulmasına mahsus olmak üzere, limanlar gibi gümrük işlemlerinin yapıldığı yerlerde bulunan geçici depolama yerlerinin mütemmim cüz'ü niteliğindeki açık alanlar;

Uluslararası taşıma vasıtalarından geçici depolama yerine alınan bu mallar, artık gümrük idarelerinin gözetiminde ve denetimindedir. Türk Ticaret Kanunu'nun 1178/3-c maddesi gereğince, bu mallar üzerinde artık taşıyanın hakimiyeti yoktur. Taşıyan malı sağlam olarak resmi makama teslim etmiştir. Artık sorumluluk resmi makam olan gümrük idarelerinindir.

Alıcı olan kişi veya kurum tüm gerekli vesaikleri ile gümrük yükümlülüğünü yerine getirmek üzere rejim bayanında bulunmak durumundadır. Gümrük Yönetmeliği'nin 114, 115, 118 maddeleri gereğince gereken belgeler eklenerek rejim beyanı yapılır. Beyan risk analizine tabi tutulur ve analiz sonucuna göre beyana ilişkin evrakın incelenmesi veya eşyanın fiziken kontrol edilmesi yöntemlerine beyanın kontrolü yapılır. Bu kontrollerin tamamı gümrük memurlarınca gerçekleştirilir. Sonrasında gümrük idaresince tahsil edilmesi gereken vergiler eşya sahibi tarafından ödenir. Bu noktada, sonradan kontrole ilişkin hükümler saklı kalmak üzere ithalatçının yükümlülüğü bitmiştir.

Bundan sonra gümrüğün mükellefiyeti Gümrük Kanunu'nun aşağıda yer alan maddeleriyle belirlenmiştir.

"Madde 69- 1. Eşyanın ilgili rejime tabi tutulma şartlarının yerine getirilmesi ve eşyanın yasaklayıcı veya kısıtlayıcı önlemlere tabi olmaması kaydıyla, gümrük idareleri, tescilden sonra beyannamedeki bilgileri kontrol ederek veya belli hallerde kontrol etmeksizin, eşyayı teslim ederler. Ancak, beyannamenin incelenmesinin makul bir süre içinde tamamlanamadığı ve bu inceleme sırasında eşyanın hazır bulundurulmasına gerek olmadığı hallerde de eşya teslim edilir.

Yasaklama veya kısıtlamaya tabi olması nedeniyle teslimine imkan bulunmayan eşyanın tabi olacağı işlemlere ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

2. Aynı beyanname kapsamı eşyanın tümünün aynı anda teslimi esastır."

“Madde 94 – (1) Gümrük işlemlerinin sistem üzerinde tamamlandığının anlaşılması üzerine bilgisayar sisteminde çıkış onayı verilerek eşya sahibi veya temsilcisine, eşyayı geçici depolama yerinden çıkarmasına izin verilir.”

“Madde 218- 3. Türkiye ile diğer ülkeler arasında deniz ve havayolu ile yapılan eşya ve yolcu taşımalarında yararlanılan deniz ve havalimanlarını işleten kuruluşlar ile geçici depolama yeri işleticileri, gümrüklü sahalarda 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamı dışında bulunan gümrük iş ve işlemleri ile ilgili tahmil, tahliye, ardiye, saha içi taşıma ücretleri ve benzeri masrafların belirlenen azami bedellerine uymakla yükümlüdür. Bakanlık tarafından azami bedeller belirlenirken özelleştirme uygulamaları çerçevesinde yapılan sözleşmelerde yer alan düzenlemeler dikkate alınır.”

İşte tuzak dediğimiz konu burada kendini göstermektedir. Mallarımızın gümrük iş ve işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüğümüz nedeniyle, gümrükten izin almış geçici depolar ve bunlar ile anlaşmış bazı taşımacı ve acenteler, gümrüğün verdiği emre uymamakta ayrıca Gümrük Kanunu ve yönetmeliğine uygun hareket etmemektedir. Gümrük müşavirlerimiz, bazı acente ve geçici depolama yerleri arasında dolaştırılmakta, mallarımızı çok yüksek ve hatta asılsız, yanıltıcı içerikli faturalar karşılığı bedellerin ödenmesiyle alabilmekteyiz.

Bu konuda gümrük idareleri eksik işlem yapmakta ve sorumluluğunu yerine getirmemekte, bazı çıkar gruplarının dolaştırmalarına göz yumarak görev ihmali yapmaktadır.

Bu konuda, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Onuncu İdare Dava Dairesi’nin 2021/56 Karar No’lu kararıyla; “yük teslim formu” olmadığından bahisle teslim edilememesi hukuka aykırı olup, davacının eşyanın teslim edilmemesinden kaynaklanan ve kanıtlanan gerçek zararından davalı gümrük idaresinin sorumlu tutulması gereği açıktır…” şeklinde karar vermiştir.

Kanunlarımıza uygun olarak, mallarımızın gümrük iş ve işlemlerinin tamamlayarak tüm yükümlüğümüzü yerine getirdikten sonra mallarımızın tarafımıza teslim edilmesi, gümrük idarelerinin kanuni kamu görevidir. Bu nedenle, geçici depolama yerlerinin kanunlarımızda yeri bulunmayan taşıyan onayı, taşıyan ordinosu veya taşıyan izni gibi hukuk dışı uygulamalarını engellemesi gerekir. Geçici depolama yerlerinin, gümrük işlemleri tamamlanmış mallarımızı hukuk dışı paralar ödetmek amacıyla tutması, üstelik bu süreçte oluşan ardiye ücretini ödetmesi

kabul edilemez bir uygulamadır.

Bu nedenlerle, Gümrük Kanunu'nun 218/3 maddesinde görev olarak verilen, geçici depolama yerlerinde uygulanacak olan ardiye ücretlerinin kilo/gün şeklinde belirlenmesini ve belirlenen bu azami bedeller uymayanlar hakkında Gümrük Kanunu'nun 241/7 maddesi gereğince para cezası uygulanmasını talep etmekteyiz.

Bu talebimizin yerine getirilmemesi durumunda yukarda bahsi geçen yargı kararı doğrultusunda zararlarımızın tazmini taleplerimiz olacağının bilinmesini arz etmekteyiz. Durumu bilgi ve takdirlerine arz ederiz.

Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü (Yük Teslim Talimat Formu-Ordino İtiraz Dilekçesi Word Formatını İndirmek İçin Tıklayınız.)

AB Gümrük Müşavirliği ve Danışmanlık A.Ş.